energi för nästa generation

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Införande av en kapacitetsmekanism för elmarknaden i form av en strategisk reserv

Ert dnr KN2025/00292

Svenska Bioenergiföreningen, Svebio, är en branschorganisation med ca 300 företag, organisationer och personer som är verksamma inom bioenergibranschen i Sverige. Svebio tackar för möjligheten att lämna yttrande över promemorian och lämnar följande kommentarer.

Övergripande synpunkter

Svebio anförde i sitt remissyttrande den 1 juli 2024 (dnr KN2024/00779) att det behövs en kapacitetsmekanism för att öka resurstillgängligheten på elmarknaden och att en sådan bör finnas på plats den 15 mars 2025 när den nuvarande effektreserven upphör. Svebio förespråkar pragmatiska lösningar för att lösa problemen med resurstillgänglighet på elmarknaden och tillstyrker därför förslaget om införande av en strategisk reserv. När det gäller finansiering tillstyrker Svebio även att avgiften till den balansansvariga myndigheten bör läggas på de balansansvariga.

Det är dock viktigt att beakta att elmarknaden är i stor förändring och i takt med en ökad andel flexibilitet i elsystemet minskar behovet av interventioner i marknaden. Svebio anser därför att bedömningarna av resurstillräcklighet bör utvärderas och utvecklas löpande och att de interventioner som väljs främjar effektiviteten på elmarknaden. Svebio ser därför fram emot betänkandet *Ett elsystem med tydligt systemansvar, hög leveranssäkerhet och långsiktiga planeringsförutsättningar* (Dir. 2024:12) som ska presenteras senast den 25 april.

Fjärr- och kraftvärmens betydelse

Svebio har i flera remissyttranden pekat på fjärr- och kraftvärmens viktiga roll i det svenska energisystemet. Med sina tekniska egenskaper bidrar fjärr- och kraftvärmen med el och energi då användningen är som störst, med systemtjänster och lokal nytta i städer och även med ett resurseffektivt tillvaratagande av restprodukter från industri och avfall. I omställningen av energisystemet är det viktigt att undanröja hinder och skapa konkurrensneutrala förutsättningar för alla fossilfria kraftslag där både nyttor och kostnader prissätts, men också att skapa långsiktiga spelregler som bidrar till en effektiv utveckling av energisektorn som helhet.

De åtgärdsförslag som presenteras i promemorian kan förbättra förutsättningarna för den biobaserade fjärr- och kraftvärmen, vilket är positivt. En av fjärr- och kraftvärmens stora fördelar ur ett svenskt energisystemperspektiv är att den producerar som mest värme och el under vinterhalvåret. Det minskar det samlade eleffektbehovet då elsystemet som helhet är som mest ansträngt samt bidrar till energiberedskapen och minskar vårt importbereoende. Till detta avlastar fjärrvärmen i sig elsystemet

genom sitt stora värmebidrag, som annars skulle behöva kompenseras med betydligt mer elanvändning för uppvärmning.

Svebio instämmer i bedömningen om att det grundläggande syftet med en kapacitetsmekanism är att reducera risker förknippad med kapitalintensiva elkapacitetsinvesteringar. Den svenska biokraftskapaciteten kan ökas med relativt låga kostnader jämfört med andra planerbara energislag, men det är viktigt att kontraktslängderna bidrar till ett långsiktigt investeringsklimat. I takt med den förväntade kraftiga ökningen av svensk elanvändning – tillsammans med allt större inslag av väderberoende elproduktion – blir planerbar och reglerbar elproduktion, lager och flexibel användning allt viktigare. Här är kraftvärmens bidrag viktigt, inte minst lokalt. Värdet av biokraftvärmen avser inte bara elproduktionen i form av energi, utan också produktionskapaciteten i form av effekt och nätnytta genom den avlastning av överliggande elnät som biokraftvärme bidrar med. Biokraftvärmen erbjuder också lokal planerbar och reglerbar elproduktion som är värdefull för att minska utmaningarna på platser med lokal kapacitetsbrist i elnätet.

Bioenergins förutsättningar
Svebio vill slutligen peka på att energi producerad av biobränslen och den biogena delen av avfall – biokraft, biovärme och biogas – har en mycket stor potential att ytterligare stödja Sveriges energisystem och energiförsörjning. Biokraften är den elproduktion som snabbast och enklast kan byggas ut på rätt platser i Sverige för att lösa lokala kapacitetsbrister. En anläggning för produktion av biokraft kan i regel byggas inom loppet av två år, förutsatt att de nödvändiga tillstånden finns på plats.

Biokraften är beroende av biobränslen, vilket är en hållbar och i många stycken outnyttjad energiresurs. Bara inom det svenska skogsbruket finns idag en potential för ytterligare hållbart uttag om cirka 20-25 TWh per år, främst i form av avverkningsrester (grot). Det innebär mer än en fördubbling av dagens uttag på knappt 10 TWh[1]. Outnyttjad biobränslepotential finns i alla delar av landet, men främst i norra Sverige, vilket innebär att logistiken behöver byggas ut för att underlätta bränsleförsörjningen.

Stockholm den 5 mars 2025
SVENSKA BIOENERGIFÖRENINGEN

Anna Törner
VD

Kopia till
fredrik.forsberg@regeringskansliet.se

[1] Baserat på bedömningar i rapporter från bl.a. Skogsstyrelsen (*Skogliga konsekvensanalyser*, 2022) och Skogforsk (*Stor potential för mer energi från skogen*, 2023).